

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení autora diplomové práce: Bc. Jakub Černý

Název diplomové práce: Ředitelé jako pedagogičtí leaderi. Když zbude čas a energie

Typ posudku: posudek vedoucí práce

Autor posudku: Arnošt Veselý

Student si pro svoji práci zvolil důležité a velmi aktuální téma vzdělávací politiky. Již samotný výběr tématu je tedy třeba ocenit, stejně jako fakt, že se mu umně podařilo skloubit praktický problém s problémem výzkumným. Málodky se stane, že diplomová práce má potenciál skutečně ovlivnit reálnou politiku. Práce Jakuba Černého mezi tyto výjimky bezpochyby patří. Přináší velmi důležité, nové a zároveň dostatečně robustní poznatky, o které mají rozhodovatelé v oblasti vzdělávací politiky zájem již teď.

Jak autor přesvědčivě dokládá s využitím řady zdrojů (například Delphi ankety), téma vysoké administrativní zátěže ředitelů a nedostatek času na pedagogické řízení je jedním z klíčových problémů současné vzdělávací politiky v České republice. Na rozdíl od dosavadních výzkumů je ale autor schopen, na základě vlastního empirického šetření, daný problém daleko lépe popsat a analyzovat. V tom je také největší přidaná hodnota práce. Výsledkem není jen další konstatování, že ředitelé základních a středních škol jsou přetížení, ale také podrobnější rozdělení potřeb ředitelů dle jejich věku, zkušeností a velikosti školy. Tato zjištění jsou velmi užitečná pro přesné zacílení vzdělávací politiky.

Práce je jasně strukturována do deseti hlavních částí. Velkým kladem je již přesné zacílení a jasné stanovení výzkumných otázek a cílů (část 2). Autor si klade jasné otázky, které je s to přesvědčivě a jednoznačně zodpovědět v závěrech (kapitola 11). Po stanovení cílů a výzkumných otázek následuje vymezení pojmů a relevantních teorií. Kapitoly 4 a 5 pak podávají skvělý a vyčerpávající přehled dosavadních empirických výzkumů o vytíženosti ředitelů. Následuje metodologická kapitola, na kterou navazují stěžejní kapitoly práce, věnované zjištěním z empirického šetření. Práce je ukončena diskusí a praktickými implikacemi.

Teoretická východiska jsou vhodně vymezena. Autor se věnuje především odlišení různých aspektů vedení školy a teoretickému zdůvodnění klíčové role pedagogického vedení ředitelů na vzdělávací výsledky. Odlišuje přitom různé aspekty či dimenze, a to „administration, management a leadership“. V návaznosti na literaturu pak vymezuje pojem pedagogického vedení školy, který je pro práci klíčový, a to metodou výčtu činností (např. spolupráce s rodiči, zájem o žáky, rozvoj kurikula, monitorování vzdělávacích výsledků žáků atd.). Na základě přehledu literatury jasně dokladuje promarněný potenciál českých ředitelů: množství času, který ředitelům zabírá jejich administrativní role, odvádějící je od pedagogického vedení školy je mezi zeměmi EU největší.

Hlavním přínosem je bezesporu samotný empirický výzkum, který autor realizoval. Je pravdou, že výzkum byl realizován za spolupráce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, bez kterého by jistě nebylo možné jej realizovat v takovém rozsahu a s takovou mírou návratnosti. Nicméně diplomant celý výzkum sám vymyslel, odpilotoval a analyzoval. Ostatně samotný fakt, že byl schopen domluvit spolupráci na výzkumu s orgánem státní správy, je hodný ocenění.

Metodologie práce je výborně a precizně zvládnutá. Celkově přišlo 2195 odpovědí (do analýzy bylo zahrnuto 1908), což je vzhledem k počtu obeslaných škol (4353) výborný výsledek. Vzhledem k tomu, že ředitelé jsou kromě administrativních povinností přetěžováni i množstvím různých výzkumů a vzhledem k obecně snižující se návratnosti podobných výzkumů, jde o návratnost, která indikuje, že se autorovi podařilo formulovat otázky jasně a zároveň nepřetěžovat respondenty nadbytečnými otázkami.

Pokud jde o věcnou správnost a přesvědčivost argumentace, práce je napsána jasným, přesným a srozumitelným jazykem. Předkládaná tvrzení jsou podpořena jasnými argumenty a empirickými zjištěními. Formální zpracování práce a grafická úprava je, až na pár překlepů, velmi precizní. Empirická zjištění jsou prezentována v podobě více než 70 grafů. Za kapitolami vždy následuje krátký souhrn, který pomáhá se v práci lépe orientovat. Je vidět, že student na práci dlouhodobě a pečlivě pracoval.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „A“. Zároveň doporučuji vybrané části práce publikovat.

Otázka k obhajobě:

1. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v současné době připravuje pilotování tzv. středního článku podpory. Jak by měl, podle Vás, na základě získaných empirických dat, takový střední článek podpory vypadat? Jak by měl být institucionalizován a jakými podpůrnými činnostmi by se měl prioritně zabývat?

Datum: 11.8. 2020

Prof. PhDr. Arnošt Veselý, Ph.D.